

La hiperpaternitat és el model de criança que es caracteritza per una sobreprotecció excessiva dels fills, que comporta una pèrdua d'autonomia i poca tolerància a la frustració. Què ha canviat en la nostra societat perquè sigui força habitual topar amb aquest patró educatiu?

Els perills de la hiperpaternitat

El que es perd pel camí en la recerca de la criatura perfecta

RAQUEL FONT
FOTO: GETTY

Si sou dels que quan aneu a buscar els fills a l'escola el primer que feu és carregar les seves motxilles, o mentre sou al parc els aguanteu l'entrepà perquè hi vagin fent mossegades, és possible que us hàgiu apuntat al carro de la hiperpaternitat, un nou model de criança exportat dels Estats Units que converteix els fills en el centre més absolut de la vida familiar.

Fa només unes dècades, tres o quatre, els nens sortien a jugar al carrer amb els amics, podien anar sols a l'escola a partir d'una certa edat i no tenien la major part del temps extraescolar ocupat formant-se per tenir un futur brillant i convertir-se en un adult triomfador. Després vam passar als nens hiperregalats, quan els pares que se sentien culpables pel poc temps i atenció que podien dedicar als seus fills intentaven compen-

sar-los amb regals i premis de tota mena.

Ara amb la hiperpaternitat els pares han col·locat els fills en una vitrina a dalt d'un pedestal perquè no els passi res i se'ls pugui protegir de tot, fins i tot del que no cal protegir-los. La conseqüència d'aquests excessos són nens amb poca autonomia, amb baixa tolerància a la frustració i amb moltes més pors.

La periodista barcelonina Eva Millet acaba de publicar un llibre titulat *Hiperpaternidad. Del modelo mueble al modelo altar* (Plataforma Editorial), en què desenvolupa amb detall els diferents aspectes d'aquest fenomen, en el qual "els fills es converteixen en una mena d'obsessió en la qual invertir grans quantitats de temps i de diners". Millet està convençuda que s'ha arribat a aquest punt perquè estem en una societat "que demana que tot sigui perfecte: la casa, el cos, el cotxe i, ara també, el nen, que s'ha convertit en un

símbol d'estatus". A més, assegura la periodista, ens ho posen fàcil perquè hi ha una oferta molt àmplia de tot tipus de formacions per arribar a aconseguir el somniat fill perfecte.

Diferents tipologies

El perfil d'un hiperpare seria el d'un professional de classe mitjana o alta,

tant home com dona, amb pocs fills, amb mitjans i molta informació per invertir en l'educació dels seus fills. Però no tots els hiperpares són iguals. Hi ha diverses tipologies: els *pares helicòpter*, que sobrevolen les vides dels seus fills –petits i no tan petits– pendents no només de les seves necessitats

sinó també dels seus desitjos. Hi ha els *pares piconadora*, que aplanen el camí perquè els fills no s'hagin d'enfrontar a cap obstacle a la vida. Els *pares guardaespalles*, que vigilen que ningú critiqui el seu fill, o els *pares mànager*, que, segons Millet, "moltes vegades enverinen el món de l'esport escolar" pressi-

onant i insultant àrbitres i entrenadors.

El fenomen de la hiperpaternitat va començar a finals dels anys 90 als Estats Units, on els responsables de les universitats d'aquell país van començar a detectar que els pares dels nens de la generació anomenada del mil·lenni vetllaven exces-

Com són els fills dels hiperpares?

— Més pors

Les criatures que han crescut en una bombolla, que no s'han hagut d'enfrontar a cap dificultat perquè els seus pares els han resolt tots els problemes i que, a més, han vist que els pares els defensaven davant de qualsevol situació són nens insegurs, amb més pors que la resta. Tenen por de dir que no, de dir que sí, de decidir, del menjar, de perdre, dels animals... La por és una emoció bàsica, imprescindible per a la nostra supervivència, que ens paralitza o bé ens fa fugir. Existeixen moltes tipologies de pors: n'hi ha amb les quals es pot conviure fàcilment però també n'hi ha que ens poden arribar a amargar l'existència. Per superar la por, explica Eva Millet en el seu llibre, només hi ha un camí: enfrontar-s'hi. Cal ensenyar als nens a dominar les pors.

— Baixa tolerància a la frustració

Els fills dels hiperpares solen tenir una tolerància molt baixa a la frustració perquè els pares, amb les millors intencions, els pretenen estalviar la sensació desagradable que suposa no aconseguir el que vols. Eva Millet assegura que s'ha arribat al punt que fins i tot hi ha pares que justifiquen certes actituds inacceptables dels fills dient: "Es que té una baixa tolerància a la frustració".

— Poca autonomia

Els infants a qui sempre se'ls ha donat tot fet són criatures amb molt poca autonomia, és a dir, amb molt poca capacitat de fer res per ells mateixos perquè no se'ls ha donat l'oportunitat d'aprendre'n. Això els genera inseguretats i falta de confiança en ells mateixos perquè necessiten el suport dels seus pares per fer-ho tot.

GETTY

sivament pels interessos dels seus fills, fins al punt de discutir amb els professors alguna nota que consideraven inadeguada.

N'hi havia que fins i tot pretenien anar a les entrevistes d'admissió a què s'havien de sotmetre els nois i noies, pràcticament adults, per ser alumnes d'aquelles universitats. Aquest tipus de comportaments actualment també es donen a les universitats catalanes, on els alumnes "cada vegada estan més infantilitzats i més supervisats pels seus pares".

I és que la hiperpaternitat té efectes importants no tan sols a l'àmbit familiar, sinó també en l'àmbit educatiu des de ben petits. Els hiperpares arriben a fer les mil i una per aconseguir l'escola perfecta per al seu fill, perquè una altra de les característiques d'aquest model de criança és l'obsessió per l'estimulació precoç: els nens han de destacar tan aviat com es pugui en competències com la lectura, l'escriptura, l'esport o els idiomes.

Un cop ja tenen l'escola ideal, els hiperpares també necessiten saber tot el que passa a dins les aules, fins al punt de voler interferir en la tasca educativa dels mestres.

'Underparenting'

Un altre dels elements que introdueix Millet en el seu llibre és la gran inseguretats que sentim els pares a l'hora d'educar els fills: "Hi ha molta informació, tenim menys fills i els tenim de més grans, en un moment que segurament som més reflexius, i aquesta inseguretats, a vegades, ens fa tornar-nos una mica bojós, amb la millor de les intencions". Millet posa com a exemple l'oferta desmesurada de *gadgets* de seguretat infantil que hi ha al mercat, com ara matalassos certificats per l'associació contra la mort sobtada infantil, aplicacions de mòbil per tenir controlades les constants vitals de l'infant o cascots homologats per quan comença a caminar... Davant d'aquest pano-

rama, la periodista, que s'ha especialitzat en temes d'educació i criança des del seu blog www.educa2.info, recomana que els pares ens relaxem, que deixem de tenir-ho tot planificat i busquem temps només per estar amb la família. Això és el que vindria a ser el que s'anomena *underparenting*, que es pot començar a practicar amb un gest tan senzill com deixar de carregar les motxilles dels fills a la sortida de l'escola. "Si pesen massa -advertix Millet- se'ls poden treure un parell de llibres, però és important que els infants es responsabilitzin de les seves coses".

Per contrarestar la hiperpaternitat, Millet també proposa la "sana desatenció", que consisteix a no anticipar possibles contratemps i a no perdre els nervis davant de qualsevol malestar del nen. "I és que a vegades ens anticipem tant a tot que acabem veient problemes on no n'hi ha". Per exemple, hem de procurar no veure anorèxia on

només hi ha un nen desganat durant uns dies (si la conducta persisteix és quan hem d'intervenir), explica la periodista, que aposta per confiar més en els fills i transmetre'ls el missatge que ells poden fer-ho: "Educar és deixar anar els fills. Encara que a un nadó l'hàgim de protegir, també hem de donar eines als nens perquè facin el seu camí".

Segons Millet, els hiperpares també pequen de preguntar-ho tot als fills: vols anar a dormir?, vols banyar-te?, què vols menjar? "No han de decidir coses que no els toca decidir", remarca, i ho exemplifica amb l'anècdota d'una mare que fins i tot li pregunta a la filla si vol que li doni un medicament. És important tenir en compte l'opinió dels fills, però no preguntar-los-ho tot per sistema perquè la conseqüència, com s'explica al llibre, són uns *nens L'Oréal*, que seguint l'eslògan "Perquè jo ho valc" consideren que tenen el dret a opinar sobre tot. ■

Flors de Bach

Eva Bach

Siguem responsables socialment

Ser persones responsables socialment significa preguntar-nos per la repercussió que té el que fem i vetllar perquè les nostres accions estiguin al servei d'una humanitat i d'un món millors. Somio en una societat humanament millor i treballa amb esperança i dedicació per contribuir-hi. Però per aconseguir-ho hem de desfer-nos d'un seguit de traves que ens suposen grans bastons a les rodes. I necessitem sumar la voluntat i la determinació de tothom, de la gent jove que està començant o a punt de començar, dels no tan joves que ja fa un temps que hi som i dels que van començar abans que nosaltres i han assolit la categoria de savis de la tribu.

Una de les primeres coses que requereix ser responsables socialment és deixar d'assenyalar amb el dit cap enfora i començar a ocupar-nos del que podem fer diferent i millor cadascú. No pretenguem canviar el món, sense canviar primer nosaltres. No ens convertim en antisistemes, sinó en creadors de sistemes nous. I sobretot de persones noves. No gastem tota l'energia anant contra el que no volem, el que no ens agrada o el que no podem permetre. Impliquem-nos a construir alternatives que afavoreixin el que volem, el que ens agrada, el que considerem bo i convenient. No ens omplim la boca de grans valors que no som capaços de practicar, perquè ens morirem de vergonya -si ens en queda- quan la incongruència ens delati. No ens acontentem amb el que ens fa bé a nosaltres o als nostres. Mirem més enllà del melic i cerquem que les nostres accions i actituds deixin empremta positiva en el món, gran o petita, tant se val, encara que a vegades suposi renunciar a determinats beneficis propis.

Que la nostra única cobdícia sigui l'afany d'aprendre i de créixer interiorment per estimar més i millor la vida i fer més bon servei als altres i a la vida. No traïm la nostra consciència a canvi de diners, poder o ressò mediàtic. No hi ha millor riquesa que la de ser amo de la pròpia ànima. No flirtegem amb la polèmica per la polèmica ni parlem per parlar, fem-nos amants dels silencis prudents i pacíficadors. I remarcuem una línia vermella que no hauríem de traspassar ni deixar traspassar mai: la de l'insult o l'agressió a la diferència, a persones concretes i a col·lectius determinats.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

